

**PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1
IM.JANA BRZECHWY
W SULISZEWIE**

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

Cele procedur:

Celem procedur jest **zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole** poprzez:

- wdrażanie ustalonych zasad postępowania,
- zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren szkoły,
- zapewnienie sprawnej organizacji pracy oraz przepływu informacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie szkoły.

Procedury dotyczą :

- dyrektora
- nauczycieli,
- rodziców/prawnych opiekunów uczniów,
- uczniów,
- pracowników administracji i obsługi.

TELEFONY ALARMOWE		
112		
999	998	997
POGOTOWIE RATUNKOWE	STRAŻ POŻARNA	POLICJA

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

PROCEDURY BEZPIECZENSTWA W SZKOLE		
Indeks		

		str.
I	Cele procedur	2
II	Procedury	
	I. OGÓLNE PRZEPISY BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY	
1.	Przygotowanie obiektu i pracowników	5
2.	Opieka podczas przerw	5
3.	Opieka w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych	6
4.	Sytuacje wyjątkowe	7
5.	Opieka podczas imprez szkolnych	7
	Uroczystości szkolne	7
	Wycieczki, wyjścia	7
	Przejazd autokarem	10
	Dyskoteki szkolne	10
6.	Zapewnienie bezpieczeństwa dziecka w sieci	11
7.	Sprawowanie opieki nad uczniem w dni wolne od zajęć dydaktycznych.	12
8.	Kontakty z rodzicami	12
9.	Procedura postępowania dotycząca odbioru ucznia w przypadku, gdy uczeń nie został odebrany w godzinach funkcjonowania świetlicy szkolnej.	13
10.	Procedura postępowania w przypadku, gdy uczeń nie zostanie odebrany ze szkoły.	14
	II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH I ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU	15
1.	Powiadamianie rodziców/prawnych opiekunów ucznia o trudnych sytuacjach wychowawczych	15
2.	Samowolne opuszczenie zajęć szkolnych przez ucznia/nieusprawiedliwiona nieobecność ucznia	15
3.	Używanie telefonu komórkowego przez ucznia podczas	16

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

	lekcji	
4.	Zagrożenie zdrowia bądź życia w wyniku wypadku	17
5.	Uczeń sprawcą czynu karalnego lub przestępstwa	19
6.	Agresywne zachowania wobec innych uczniów lub wobec pracowników szkoły	19
7.	Postępowanie w przypadku agresji ucznia w stosunku do nauczyciela	20
8.	Stwierdzenie przemocy fizycznej wśród uczniów	21
9.	Postępowanie w przypadku spraw spornych i konfliktów	22
10.	Przypadek kradzieży, zniszczenia mienia, zastraszania, wymuszania lub wyłudzenia	23
11.	Stwierdzenie palenia tytoniu przez ucznia	23
12.	Podejrzanie, że uczeń posiada przy sobie narkotyki	23
13.	Znalezienie przedmiotu mogącego zagrażać bezpieczeństwu uczniów	24
14.	Podejrzanie obecności na terenie szkoły ucznia będącego pod wpływem alkoholu lub środków odurzających	25
15.	Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że ucznia chce odebrać ze szkoły/autobusu osoba (rodzic/prawny opiekun/inna osoba upoważniona) będąca pod wpływem alkoholu lub środków odurzających.	26
16.	Profilaktyka w przypadku zażywania przez uczniów narkotyków	27
17.	Uzyskanie informacji o podłożeniu bomby	27
18.	Procedura w przypadku telefonu z pogrózkami	28
19.	Podejrzanie, że uczeń jest ofiarą przemocy rodzinnej, seksualnej	28
20.	Procedura postępowania w przypadku zajścia uczennicy w ciążę	29
21.	Postępowanie na wypadek pożaru	29
	Czyny karalne będące przestępstwami, wykroczeniami, popełniane przez nieletnich uczniów na terenie szkoły – załącznik nr 1	32
	Kącik prawny – załącznik nr 2	34

I. OGÓLNE PRZEPISY BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY

1. PRZYGOTOWANIE OBIEKTU I PRACOWNIKÓW

1) Monitorowanie wejścia do szkoły.

Uczniowie, pracownicy, rodzice i inni goście wchodzą głównym wejściem prowadzącym na korytarz szkolny. Wejście to jest monitorowane na zewnątrz i od strony korytarza.

Pracownik obsługi monitoruje wejścia i wyjścia gości oraz wyjścia uczniów ze szkoły na podstawie informacji od nauczycieli.

2) Pomieszczenia szkoły - pokój nauczycielski, sekretariat - wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy.

3) Wszyscy nauczyciele (oraz pracownicy obsługi i administracji) są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

4) Wszyscy pracownicy szkoły mają obowiązek reagować na każde, nawet najmniejsze, zagrożenie bezpieczeństwa uczniów.

2. OPIEKA PODCZAS PRZERW

1) Szkoła jest otwierana o godz. 7: 00

2) Dyżury nauczycieli rozpoczynają się o godz. 7:20

3) Podczas przerwy uczniowie mogą pozostać w salach lekcyjnych pod opieką nauczyciela.

4) Opiekę nad uczniami przebierającymi się w szatniach sprawują nauczyciele wychowania fizycznego.

5) Nauczyciele zobowiązani są do pełnienia dyżurów na przerwach zgodnie z harmonogramem wywieszonym w pokoju nauczycielskim.

6) Dyżur zaczyna się równo z rozpoczęciem się przerwy. Nauczyciel pełniący dyżur powinien bez zwłoki stawić się na miejsce pełnienia dyżuru.

7) Nadrzędnym celem dyżurów jest zapewnienie uczniom pełnego bezpieczeństwa

8) Nauczyciel dyżurujący jest cały czas czynny, nie zajmuje się czynnościami, które przeszkadzają w rzetelnym pełnieniu dyżurów.

9) Nauczyciel dyżurujący jest zobowiązany:

- a) dbać o bezpieczeństwo dzieci/młodzieży poprzez kontrolę realizacji przez uczniów zasad bezpiecznego zachowania
- b) prowadzić kontrolę nad toaletami ich wykorzystywaniem jedynie do właściwych celów,
- c) reagować na wszelkie przejawy agresji i zagrożeń zdrowia, życia i bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły, informować o takich sytuacjach dyrektora szkoły,
- d) dbać o mienie szkoły: wszelkie przejawy dewastacji mienia należy po zakończeniu dyżuru zgłosić konserwatorowi. W miarę możliwości ustalić winnego powstałej szkody.

10) Nauczyciel nie może pod żadnym pozorem zejść dyżuru bez ustalenia zastępstwa i poinformowania o tym fakcie dyrektora.

3. OPIEKA W CZASIE LEKCJI I ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH

1) Za bezpieczeństwo uczniów w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odpowiada nauczyciel prowadzący zajęcia.

2) Obowiązki nauczyciela:

- a) zapoznać uczniów na pierwszych zajęciach w roku szkolnym z zasadami bezpiecznego zachowania się wynikającymi ze specyfiki przedmiotu i wymagać bezwzględnie przestrzegania regulaminu każdej pracowni o zwiększonym ryzyku wypadku (informatyka, wychowanie fizyczne, pracownie przyrodnicze),
- b) przestrzegać ustalonych godzin rozpoczęcia i kończenia zajęć edukacyjnych,
- c) dostrzeżone nieprawidłowości należy bezwzględnie wpisać do „zeszytu usterek” (umieszczonego w sekretariacie),
- d) odnotowywać nieobecność ucznia na każdych zajęciach,
- e) respektować prawo uczniów do pełnych przerw międzylekcyjnych,
- f) jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć –niezwłocznie je przerwać i wyprowadzić z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece,
- g) wymagać od uczniów:**
  - respektowania nakazu korzystania z szatni,
  - respektowania zakazu jedzenia i picia podczas lekcji.
- h) zezwalać na wychodzenie z lekcji do toalety tylko w uzasadnionych przypadkach.

3) Kategorycznie zabrania się:

- a) wysyłania ucznia poza teren szkoły w czasie godzin lekcyjnych,
- b) stosowania kary wykluczenia ucznia z lekcji, zajęć, poprzez wyproszenie go za drzwi klasy.

4.SYTUACJE WYJĄTKOWE

1) Prace na rzecz szkoły lub środowiska-udział uczniów może mieć miejsce po zaopatrzeniu ich w odpowiednie narzędzia i sprzęt oraz zapewnieniu właściwej opieki i bezpiecznych warunków pracy.

2) Bieżące zmiany w tygodniowym planie lekcji, mające wpływ na bezpieczeństwo (np. skrócenie zajęć lub zwolnienie z lekcji spowodowane nieobecnością nauczyciela)-rodzice dzieci przedszkola i szkoły powiadamiani są co najmniej z jednodniowym wyprzedzeniem lub w szczególnych wypadkach w dniu zmiany. Uczniowie, którzy z różnych względów muszą pozostać w tym czasie w szkole, zostają objęci opieką świetlicy lub biblioteki.

3) Wcześniejszozwolnienie ucznia z lekcji na prośbę rodziców w wyjątkowych przypadkach - podstawą zwolnienia jest osobiste przybycie po ucznia lub pisemna, ewentualnie telefoniczna prośba rodziców.

4) Złe samopoczucie ucznia-obowiązkiem wychowawcy klasy lub nauczyciela, któremu uczeń zgłosił niedyspozycję, jest udzielenie dziecku pomocy, powiadomienie sekretariatu oraz, jeśli wymaga tego sytuacja, dyrektora szkoły i rodziców dziecka.

5) Zagrożenie zdrowia lub życia dziecka:

- należy niezwłocznie wezwać karetkę pogotowia i powiadomić rodziców,
- jeśli rodzic nie może dotrzeć do szkoły, a dziecko musi być przewiezione do szpitala, towarzyszy mu pielęgniarka lub nauczyciel, którzy pozostają z dzieckiem do momentu przybycia rodziców/ prawnych opiekunów.

6) W przypadku zagrożenia zdrowia lub życia uczniów i pracowników szkoły, dyrektor może podjąć decyzję o okresowym zawieszeniu działalności szkoły zgodnie z odrębnymi przepisami.

5.OPIEKA PODCZAS IMPREZ SZKOLNYCH

UROCZYSTOŚCI SZKOLNE

- na uroczystości szkolne, odbywające się w szkole uczniowie udają się pod opieką wychowawcy lub nauczyciela wyznaczonego do opieki.

WYCIECZKI, WYJŚCIA

1) Nauczyciele organizujący wycieczkę lub wyjście zapewniają uczniom opiekę i nadzór zgodny z przepisami bhp, wypełniają stosowne dokumenty.

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

---

2) Organizacja i program wycieczki powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych. Obowiązkiem organizatora jest sprawdzenie stanu zdrowia i umiejętności uczniów, wymaganych podczas wycieczki.

3) Uczeń uczestniczący w imprezie krajowej jest ubezpieczony ubezpieczeniem zbiorowym zawartym przez szkołę. Istnieje możliwość ubezpieczenia dodatkowego zgodnie z wolą rodziców. Wszyscy uczestnicy powinni być ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków.

4) Wycieczka lub wyjazd muszą być należycie przygotowane pod względem programowym i organizacyjnym.

5) Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczki, są kierownik wycieczki i opiekunowie grup. Opieka ich ma charakter ciągły.

6) Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest wejście do szkoły, skąd uczniowie są przyprowadzani i odbierani wyłącznie pod opieką rodziców. Istnieje możliwość odebrania dziecka przez rodziców w wyznaczonym miejscu na trasie powrotu. (informacja pisemna-zgoda na samodzielny powrót niepełnoletniego ucznia)

7) Udział uczniów w wycieczce (z wyjątkiem przedmiotowych, odbywających się w ramach zajęć szkolnych) wymaga pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.

8) Rodzice, którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat jakie powstały z tego tytułu.

Załącznik nr 18 do Statutu Szkoły

ZGODA RODZICA/PRAWNEGO OPIEKUNA NA UDZIAŁ W WYCIECZCE

.....

Nazwisko i imię uczestnika	PESEL uczestnika
----------------------------	------------------

Ja niżej podpisana/ny wyrażam zgodę na udział mojego dziecka w wycieczce/imprezie krajoznawczo - turystycznej/zielonej szkole* w terminie: ..... do ..... zorganizowanej przez .....

W razie rezygnacji ponoszę koszty przejazdu ,jednocześnie zobowiązuję się do zapewnienia dziecku bezpieczeństwa w drodze pomiędzy miejscem zbiórki a domem.

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

Miejscowość: ..... Data: ..... Podpis rodzica/prawnego opiekuna:
.....

8)W przypadku, gdy w wycieczce, wyjeździe któryś z uczniów nie bierze udziału ma zapewnione zajęcia wychowawcze w świetlicy szkolnej lub rodzice składają pisemne oświadczenie wg poniższego wzoru. Oświadczenia stanowią integralną część dokumentacji wycieczki.

Oświadczenie

Dziecko moje .....(imię i nazwisko dziecka –klasa) w dniach..... nie będzie uczęszczało do szkoły i w związku z tym ponoszę odpowiedzialność za jego bezpieczeństwo

.....
miejscowość, data

(podpis rodzica lub prawnego opiekuna)

9)Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzić stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.

10) Zabrania się prowadzenia wycieczek podczas burzy, śnieżycy, gołoledzi.

11)W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.

12)W razie wypadku opiekuna wycieczki, kierownik lub inny opiekun powiadamia dyrektora, który wyznacza opiekuna rezerwowego, a ten dołącza do wycieczki w jak najszybszym czasie.

13) Wynajem środka transportu powinien być poprzedzony dostarczeniem dokumentu potwierdzającego aktualne uprawnienia do przewozu osób i stosowne ubezpieczenie oraz odpowiednią umową najmu autokaru (wzór dostępny w sekretariacie szkoły).

14) Wszystkie wyjścia organizator odnotowuje pozostawiając w sekretariacie podpisaną kartę wycieczki.

15) Kierownikiem wycieczki jest osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.

16) Wskazane jest, aby uczestnicy wycieczki mieli dostęp do telefonu komórkowego który jest w posiadaniu kierownika wycieczki. Numer kontaktowy jest wcześniej podany rodzicom/prawnym opiekunom.

17) Kierownik wycieczki na karcie wycieczki wskazuje rezerwowego opiekuna. Koszt przejazdu nauczyciela rezerwowego ponosi Rada Rodziców.

PRZEJAZD AUTOKAREM

Nauczyciel organizujący wycieczkę wynajętym środkiem transportu autokar, bus – zobowiązany jest do wykonania następujących czynności:

- przed każdym wyjazdem powiadomić policję, która zbada stan techniczny autokaru i stan trzeźwości kierowcy,
- upewnić się, czy uczestnicy wycieczki mający problem lokomocyjny posiadają leki.
- dopilnować umieszczenia bagażu w schowkach i rozmieszczenia uczestników wycieczki na uzgodnionych wcześniej miejscach w autokarze. Opiekunowie powinni zająć miejsca przy drzwiach.
- ustalić, gdzie znajdują się podręczna apteczka (jej wyposażenie), gaśnice i wyjścia bezpieczeństwa,
- w czasie jazdy zabronić uczestnikom przemieszczania się po autokarze i podróżowania w pozycji stojącej, blokowania zamków, otwierania drzwi, samowolnego otwierania okien w czasie podróży, wyrzucania jakichkolwiek przedmiotów z pojazdu i rzucania przedmiotami,
- podczas jazdy trwającej kilka godzin zarządzić jedną przerwę (20 –30 minut),
- w czasie postoju (wyłącznie na parkingu lub stacji benzynowej) zabronić uczestnikom wycieczki: wchodzenia na jezdnię, przechodzenia na drugą stronę jezdni, dopilnować, aby podczas wsiadania i wysiadania młodzieży włączone były światła awaryjne,
- po każdym zakończonym postoju sprawdzić obecność.

***Regulamin wycieczek Szkoły Podstawowej Nr 1 Im. Jana Brzechwy w Suliszewie
Stanowi załącznik nr 18 do Statutu Szkolnego***

DYSKOTEKISZKOLNE

- 1) opiekę nad uczniami podczas dowozu pełnią wyznaczeni rodzice.
- 2) wychowawcy i nauczyciele zobowiązani są do utrzymania porządku w czasie dyskoteki, pełniąc dyżury w wyznaczonych miejscach
- 3) nad przebiegiem dyskoteki nadzór pełni dyrektor szkoły.
- 4) w dyskotekach szkolnych uczestniczą jedynie uczniowie szkoły.
- 5) organizatorzy dyskoteki nie ponoszą odpowiedzialności za pozostawione na terenie szkoły rzeczy wartościowe
- 6) uczeń biorący udział w dyskotecie nie może opuszczać budynku w trakcie jej trwania. Może to uczynić tylko za pisemną zgodą rodziców.

- 7) w czasie dyskoteki zakazane są niebezpieczne zabawy oraz zachowania zagrażające bezpieczeństwu.
- 8) uczestnika dyskoteki usuniętego za nieprzestrzeganie Regulaminu musi ze szkoły osobiście odebrać rodzic bądź opiekun prawny.

6. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA DZIECKA W SIECI

1) Wszystkie komputery, z których korzystają uczniowie są zabezpieczone odpowiednim oprogramowaniem utrudniającym uczniom dostęp do treści niepożądanych.

2) Uczniowie mogą korzystać z Internetu wyłącznie pod kontrolą nauczyciela.

3) Nauczyciel nadzorujący pracę ucznia z komputerem powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje.

4) W trakcie zajęć uczniowie mają obowiązek:

- nie przekazywać danych osobowych;
- nie otwierać poczty elektronicznej bez zgody nauczyciela
- nie korzystać z komunikatorów
- nie zapisywać na dysku komputerów ściągniętych z Internetu plików graficznych, muzycznych, filmowych itp.
- przestrzegać netykiety;

5) Nauczyciel ma obowiązek uświadomić rodzicom zagrożenia związane z Internetem.

6) Po ujawnieniu cyberprzemocy w Szkole należy:

- ustalić okoliczności zdarzenia (zabezpieczyć dowody);
- powiadomić wychowawcę, następnie dyrektora i pedagoga szkolnego;
- przeanalizować zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga i dyrektora:
  - a) gdy sprawca jest nieznaną należy przerwać akt cyberprzemocy poprzez zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału oraz zawiadomić policję;
  - b) gdy sprawcą jest uczeń należy powiadomić rodziców, a policję i /lub sąd rodzinny dopiero na wniosek rodziców /opiekunów ofiary przemocy. o wydarzeniu i o dalszym postępowaniu ; zobowiązać ucznia do natychmiastowego zaprzestania procederu i usunięcia materiałów z sieci; zastosować konsekwencje regulaminowe; zapewnić pomoc psychologiczno –pedagogiczną ofierze przemocy i sprawcy.

7) Wszystkie incydenty, które nauczyciel uzna za szkodliwe, ma obowiązek zgłosić odpowiednim organizacjom i instytucjom zajmującym się ściganiem przestępstw internetowych.

Załącznik nr 14 Statutu Szkoły

7. SPRAWOWANIE OPIEKI NAD UCZNIEM W DNI WOLNE OD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

- 1) W dni wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót i niedziel) szkoła może zapewnić opiekę uczniom, na prośbę rodziców/prawnych opiekunów.
- 2) Rodzice dzieci składają pisemną informację wychowawcom klasy w terminie przynajmniej trzech dni przed dniem wolnym.
- 3) W tym dniu uczniowie są pod opieką nauczycieli wyznaczonych przez dyrektora szkoły.

8.KONTAKTY Z RODZICAMI

- 1) Rodzice i nauczyciele współpracują ze sobą we wszystkich sprawach dotyczących kształcenia i wychowywania uczniów oraz spraw bezpieczeństwa.
- 2) Indywidualne sprawy dotyczące konkretnego ucznia i problemów dydaktyczno-wychowawczych z nim związanych rodzice uzgadniają (w zależności od rodzaju sprawy) kolejno z :
  - a) **nauczycielem przedmiotu,**
  - b) **wychowawcą klasy,**
  - c) **pedagogiem szkolnym**

Jeżeli efekt tych rozmów nie satysfakcjonuje rodziców, udają się do dyrektora szkoły.

- 3) Do kontaktów z dyrektorem szkoły w sprawach ogólnych dotyczących **całej klasy**, uprawnieni są przedstawiciele trójek klasowych i prezydium Rady Rodziców.
- 4) Rodzice mają możliwość bezpośredniej współpracy ze wszystkimi podmiotami szkoły (dyrekcją, pedagogiem i wszystkimi nauczycielami) **w godzinach przyjęć.**
- 5) Z wychowawcami oraz nauczycielami przedmiotów rodzice mogą nawiązać kontakt podczas zebrań z rodzicami, dni otwartych (według „Harmonogramu spotkań z rodzicami”) i konsultacji o po wcześniejszym, telefonicznym, e-mailowym, przez e-dziennik lub bezpośrednio **umówieniu się.**
- 6) Wychowawcy świetlicy są do dyspozycji rodziców codziennie w godzinach pracy świetlicy.
- 7) Rodzic **co najmniej dwa razy w semestrze** powinien nawiązać współpracę z wychowawcą klasy.

8) W przypadku, gdy rodzic nie skontaktuje się z wychowawcą **do 31 października** lub nie nawiąże współpracy z wychowawcą przynajmniej dwukrotnie w semestrze, szczególnie wówczas gdy uczeń sprawia trudności wychowawcze lub ma problemy w nauce, wychowawca zgłasza problem do dyrektora, a ten podejmuje interwencję.

Załącznik nr 13 Statutu Szkoły

9. PROCEDURA POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCA ODBIORU UCZNIA W PRZYPADKU GDY UCZEŃ NIE ZOSTAŁ ODEBRANY W GODZINACH FUNKCJONOWANIA ŚWIETLICY SZKOLNEJ.

1. W przypadku nie odebrania dziecka w godzinach funkcjonowania świetlicy szkolnej nauczyciel podejmuje próbę skontaktowania się telefonicznego z opiekunem prawnym dziecka.
2. W sytuacji braku możliwości kontaktu z prawnymi opiekunami nauczyciel kontaktuje się z innymi osobami uprawnionymi do odbioru dziecka. Jeżeli nie ma podanych innych numerów telefonów w karcie postępuje zgodnie z 6 punktem procedury.
3. Podczas rozmowy telefonicznej nauczyciel:
  - a) Informuje, że dziecko nadal przebywa w świetlicy szkolnej i przypomina opiekunowi prawnemu godziny funkcjonowania świetlicy szkolnej i ustala najkrótszy czas odbioru dziecka.
4. W przypadku spóźnienia opiekuna prawnego po jego dotarciu do placówki nauczyciel przedkłada opiekunowi oświadczenie, w którym wpisuje on datę i godzinę odebrania dziecka oraz potwierdza zaistniałą sytuację swoim podpisem. Ewentualnie nauczyciel sporządza stosowną do sytuacji notatkę na odwrotnej stronie oświadczenia.
5. Ustawiczne, niepunktualne odbieranie ucznia ze szkoły równoznaczne jest z brakiem zapewnienia małoletniemu opieki przez rodziców/opiekunów prawnych. Nauczyciel zobowiązany jest zgłosić taką sytuację pedagogowi szkolnemu.
6. W sytuacji spóźnienia opiekuna prawnego i wyczerpania wszystkich możliwości kontaktu z opiekunami prawnymi dziecka lub osobami upoważnionymi do jego odbioru nauczyciel ma obowiązek zgłoszenia faktu pozostawienia dziecka w szkole na policję. Postępowanie to obowiązuje również w przypadku ucznia który systematycznie pozostaje sam na terenie szkoły.
7. Nauczyciel o wezwaniu policji informuje Dyrektora szkoły.

10. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU GDY UCZEŃ NIE ZOSTANIE ODEBRANY ZE SZKOŁY

1. Jeśli uczeń nie zostanie odebrany ze szkoły w godzinach otwarcia szkoły, nauczyciel telefonicznie zawiadamia o sytuacji rodziców/prawnych opiekunów i zobowiązuje ich do niezwłocznego odebrania dziecka.
2. Nauczyciel sporządza notatkę w zeszycie kontaktów z rodzicami, w której zapisuje treść rozmowy telefonicznej i prosi rodzica/prawnego opiekuna o podpisanie tej notatki niezwłocznie po jego pojawieniu się w szkole.
3. O zaistniałej sytuacji informuje też dyrektora szkoły.
4. W przypadku, gdy próba zawiadomienia rodziców/prawnych opiekunów nie powiedzie się, dyrektor zwraca się do policji w celu ustalenia miejsca pobytu rodziców/prawnych opiekunów.
5. Jeśli przypadki nieodbierania dziecka ze szkoły powtarzają się, dyrektor zobowiązany jest powiadomić Sąd Rodzinny i poinformować rodziców/prawnych opiekunów o podjętych działaniach.

II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH I ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU

1. POWIADAMIANIE RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIA O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

1.	Powiadomić telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców / prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych	wychowawca
2.	Sporządzić notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym oddziału w rubryce „Kontakty wychowawcy z rodzicami”	wychowawca
3.	W przypadku nieobecności wychowawcy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja)	nauczyciele
4.	W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.	
5.	W każdej sytuacji wymagającej dodatkowej pomocy decyzję o wezwaniu policji podejmuje...	dyrektor szkoły

2. SAMOWOLNE OPUSZCZENIE ZAJĘĆ SZKOLNYCH PRZEZ UCZNIA / NIEUSPRAWIEDLIWIONA NIEOBECNOŚĆ UCZNIA.

1.	Telefonicznie powiadomić policję i rodziców/opiekunów prawnych ucznia o nieobecności w celu ustalenia jej przyczyny. Odnotować ten fakt w dzienniku lekcyjnym.	wychowawca
2.	Na wniosek rodzica/opiekuna usprawiedliwić uzasadnioną nieobecność ucznia w szkole. Jeżeli rodzic nie wiedział o nieobecności ucznia, pozostawić w dzienniku szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną	wychowawca
3.	Gdy brak jest kontaktu z rodzicami ucznia, wysłać pisemne zawiadomienie do rodziców/opiekunów prawnych ucznia informujące	

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

---

	o nieobecności ucznia w szkole, a więc o nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub nauki i wyznaczyć im termin stawienia się w szkole. <u>W przypadku braku informacji ze strony rodziców o nieobecności ucznia dłużej niż tydzień wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności</u>	wychowawca
4.	W przypadku zdiagnozowania wagarów ucznia przeprowadzić rozmowę z uczniem, poinformować go o konsekwencjach, jeśli dany czyn będzie się powtarzał. Udzielić upomnienia oraz sporządzić odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym.	wychowawca
W przypadku powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia		
5.	Powiadomić pedagoga lub dyrektora szkoły Zobowiązać ucznia: <ul style="list-style-type: none"> • do spotkań z pedagogiem • do podpisania kontraktu z pedagogiem lub wychowawcą	pedagog
6.	Zobowiązać rodziców/prawnych opiekunów do kontaktu osobistego bądź telefonicznego co najmniej raz na dwa tygodnie i do kontrolowania frekwencji i postępów dziecka.	wychowawca
7.	W obecności pedagoga i wychowawcy, porozmawiać z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.	dyrektor szkoły.
8.	Wszczęcie postępowania administracyjnego i administracyjna egzekucja realizacji obowiązku szkolnego przez organ prowadzący (sąd rodzinny). Dalsze postępowanie leży w gestii organu prowadzącego.	

Załącznik nr 1 i Załącznik nr 15 Statutu Szkoły

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 19 ust.

3. UŻYWANIE TELEFONU KOMÓRKOWEGO PRZEZ UCZNIĄ PODCZAS LEKCJI

Żaden pracownik szkoły nie jest upoważniony do włączania i wyłączania skonfiskowanego telefonu dziecka. Nie wolno go używać ani wykonywać na nim żadnych operacji. Jeśli telefon dzwoni i jego dźwięk przeszkadza w miejscu, w którym został zdeponowany - należy nakazać

**PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE**

---

uczniowi jego wyłączenie, ale nie wolno tego robić nauczycielowi ani nawet dyrektorowi szkoły.

1.	Nakazać uczniowi oddanie telefonu	nauczyciel
2.	Wydać polecenia usunięcia karty lub wyłączenia telefonu	nauczyciel
3.	Opisać telefon danymi ucznia i zdeponować go w sekretariacie	nauczyciel
4.	Sporządzić notatkę służbową	pedagog
5.	Powiadomić wychowawcę	nauczyciel
6.	Poinformować rodziców o zaistniałej sytuacji i możliwości odbioru telefonu	wychowawca
7.	Oddać telefon rodzicowi/prawnemu opiekunowi, najlepiej w obecności ucznia, z pouczeniem dotyczącym zasad korzystania z telefonu na terenie szkoły	wychowawca

Załącznik nr 16 do Statutu Szkoły

4.ZAGROŻENIE ZDROWIA BĄDŹ ŻYCIA W WYNIKU WYPADKU

1.	Sprawować ciągłą opiekę nad dzieckiem lub grupą które uległy wypadkowi.	
2.	Wysłać jednego z uczniów po najbliższą osobę dorosłą lub wołać o pomoc.	
3.	Zawiadomić pielęgniarkę i dyrekcję, a jeżeli wymaga tego sytuacja, pogotowie ratunkowe.	
4.	Udzielić dziecku pomocy przedmedycznej do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego.	
5.	Powiadomić rodziców ucznia.	
6.	Sporządzić protokół ze zdarzenia zgodnie z przepisami bhp.	

- 1) Każdy wypadek, nawet najdrobniejszy, musi być zgłoszony dyrektorowi szkoły, wychowawcy klasy oraz odnotowany na karcie wypadków znajdującej się w sekretariacie szkoły. Sekretariat prowadzi rejestr wypadków szkolnych.
- 2) Wpisu dokonuje nauczyciel –świadek wypadku, nauczyciel dyżurujący lub wychowawca klasy. Jeśli po zaistniałym zdarzeniu dziecko odbyło z rodzicem wizytę

lekarską i nie stwierdzono uszczerbku na zdrowiu, w dniu następnym po zdarzeniu wychowawca sporządza krótką notatkę i załącza zaświadczenie lekarskie.

3) Dokumentację powypadkową stanowią:

- zawiadomienie o wypadku (organ prowadzący, pracownik bhp, społeczny inspektor pracy, rada rodziców-w przypadku wypadków lekkich, natomiast w przypadku wypadków ciężkich dodatkowo należy powiadomić Kuratorium Oświaty i Prokuraturę, w przypadku zatruc Sanepid),
- protokół ustalenia przyczyn wypadku,
- protokół przesłuchania świadków,
- oświadczenie lekarskie,

4) Dokumentacja powyższa musi być przygotowana w ciągu 14 dni, a następnie oddana do podpisania rodzicom poszkodowanego.

5) W przypadku przekazywania rodzicowi dziecka, które doznało niegroźnego urazu konieczne jest wypełnienie **oświadczenia, które jest dostępne w sekretariacie. Oświadczenie wypełnia nauczyciel przekazujący dziecko rodzicowi. Jeżeli rodzic odmawia podpisania oświadczenia należy wezwać pogotowie ratunkowe.**

Oświadczenie

Ja niżej podpisany/a oświadczam, że odbieram moje dziecko
.....uczniaklasy.....,

które uległo następującemu zdarzeniu

.....

Jednocześnie oświadczam, że nie uważam za zasadne wzywanie do mojego dziecka
Pogotowia Ratunkowego. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów u mojego
dziecka zobowiązuję się do wizyty lekarskiej.

podpis rodzica.....

6) Dziecko z niedyspozycją powinno mieć zapewnioną opiekę ze strony osoby dorosłej. Może być odebrane przez osobę dorosłą po uprzednim kontakcie z rodzicami dziecka.

7) W przypadku urazu głowy, kończyn, podejrzenia o urazy wewnętrzne, bądź też utraty przytomności należy bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić rodziców dziecka.

8) Pogotowie ratunkowe i policję należy bezwzględnie wezwać w przypadku potrącenia przez samochód (przed szkołą lub na wycieczce).

Załącznik nr 14

5. UCZEŃ –SPRAWCĄ CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA

Wykaz czynów karalnych, będących przestępstwami i wykroczeniami, popełnianymi przez nieletnich uczniów na terenie szkoły stanowi **Załącznik nr 1 w Procedury Bezpieczeństwa w szkole.**

1.	Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga	nauczyciel
2.	Wezwać rodziców/opiekunów	wychowawca
3.	Przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązać: <ul style="list-style-type: none"> • ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, • rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem	wychowawca/ pedagog
4.	Sporządzić notatkę z podjętych działań	pedagog
5.	Powiadomić sąd lub policję(specialistę ds. nieletnich) w przypadku wykorzystania przez szkołę wszystkich dostępnych jej środków oddziaływań wychowawczych	dyrektor
6.	Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję	wychowawca

6. AGRESYWNE ZACHOWANIA WOBEC INNYCH UCZNIÓW LUB WOBEC PRACOWNIKÓW SZKOŁY

1.	Reagować na zachowanie agresywne ucznia w momencie, gdy takie zachowanie się pojawia	nauczyciel
2.	Po zauważeniu agresywnego zachowania, należy jak najszybciej je przerwać	nauczyciel
3.	Przeprowadzić rozmowę ze sprawcą agresji poza klasą. W trakcie rozmowy: <ul style="list-style-type: none"> • powiedzieć, jakie uczeń poniesie konsekwencje • powiedzieć o dalszych krokach, jakie nauczyciel zamierza podjąć, • poinformować, że w razie braku zmiany zachowania sprawa zostanie przedstawiona wychowawcy i dyrektorowi szkoły	nauczyciel
4.	Poinformować wychowawcę klasy o przebiegu rozmowy	nauczyciel

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

5.	Poinformować o agresywnym zachowaniu i jego konsekwencjach rodziców/opiekunów uczniów i fakt ten odnotować w obowiązującej dokumentacji	wychowawca
W przypadku powtarzających się zdarzeń lub szczególnie agresywnego zachowania:		
6.	Przekazać informacje pedagogowi szkolnemu i ustalić z nim dalsze postępowanie	wychowawca
7.	W obecności pedagoga i wychowawcy klasy spisać z uczniem i jego rodzicami umowę	dyrektor
8.	Czuwać nad przestrzeganiem przez ucznia przyjętych ustaleń	wychowawca/ pedagog
9.	Wymierzać przewidziane w statucie sankcje w razie nie wywiązywania się ucznia z umowy	wychowawca

7. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU AGRESJI UCZNIĄ W STOSUNKU DO NAUCZYCIELA

A. Znieważenie nauczyciela.

- 1) Nauczyciel zgłasza fakt znieważenia (ubliżenie, obrażenie) do pedagoga.
- 2) Pedagog przeprowadza z uczniem rozmowę dyscyplinującą (Procedury Bezpieczeństwa) oraz wyjaśnia zdarzenie z nauczycielem i wychowawcą
- 3) Pedagog informuje o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych ucznia a wychowawca wpisuje uczniowi uwagę do dziennika elektronicznego.
- 4) Pedagog sporządza notatkę dotyczącą zdarzenia.
- 5) W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych pedagog informuje policję.
- 6) Pedagog informuje rodziców/opiekunów prawnych o powiadomieniu policji.

B. Naruszenie nietykalności osobistej nauczyciela.

Ustawa Karta Nauczyciela

Art.63 (Ochrona nauczyciela)

1. Nauczyciel podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.).

2. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

- Nauczyciel zgłasza fakt naruszenia nietykalności dyrektorowi szkoły.
- Dyrektor powiadamia policję oraz rodziców/ opiekunów prawnych ucznia.

8. STWIERDZENIE PRZEMOCY FIZYCZNEJ WŚRÓD UCZNIÓW

1.	Odizolować sprawcę od innych uczniów zawsze pod opieką innego nauczyciela, pedagoga. Sprawca przemocy nie może zostać sam	dyrektor
2.	Ustalić, kto i w jakim stopniu został poszkodowany na podstawie obserwacji oraz informacji od świadków zajścia	dyrektor
3.	Udzielić poszkodowanym pierwszej pomocy przedmedycznej. W razie potrzeby, wezwać wykwalifikowaną pomoc medyczną (pogotowie ratunkowe)	nauczyciele, sekretarz szkoły
4.	Powiadomić o zajściu wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego	dyrektor
5.	Udzielić wsparcia ofierze	wychowawca
6.	Powiadomić rodziców ucznia poszkodowanego/ofiary o zaistniałym zdarzeniu. Odnotować ten fakt w dzienniku elektronicznym.	wychowawca
7.	Niezwłocznie wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia, lub gdy sytuacja jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) albo sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana	dyrektor
8.	Wezwać do szkoły rodziców ucznia -sprawcy. Jeśli nie ma z nimi kontaktu telefonicznego, może wezwać ich listownie za potwierdzeniem odbioru (w celu udokumentowania podjętych działań)	wychowawca
9.	W obecności rodziców, wychowawcy i pedagoga zobowiązać ucznia - sprawcę przemocy -do natychmiastowego zaprzestania naganego zachowania, poprzez spisanie kontraktu z uczniem	dyrektor
10.	Zastosować właściwą karę regulaminową wobec ucznia, któremu udowodniono winę (wystarczająco spójne zeznania kilku osób)	dyrektor
11.	Stosować oddziaływania wychowawcze (pomoc psychologiczna, udział w terapii itp.) wobec ofiary sprawcy i monitorować zmiany zachowań	pedagog szkolny, wychowawca i inni nauczyciele

9. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SPRAW SPORNYCH I KONFLIKTÓW

1) Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog szkolny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

2) Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

3) Konflikt pomiędzy uczniem i nauczycielem – rozstrzyga dyrektor wspólnie z pedagogiem szkolnym i wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice ucznia.

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 39 ust. 1 pkt 1

4) Konflikt pomiędzy rodzicem i nauczycielem

- w przypadku konfliktu między rodzicami/prawnymi opiekunami a nauczycielem rolę arbitra przyjmuje dyrektor szkoły;
- jeżeli mediacja nie rozwiązała problemu osoba zainteresowana składa wniosek w formie pisemnej do dyrekcji w terminie 7 dni;
- Dyrektor Szkoły rozpatruje wniosek w ciągu 14 dni, a o wynikach informuje zainteresowane strony;
- skargi anonimowe (listy, telefony, e-maile) nie będą rozpatrywane.

5) Konflikt nauczyciel – nauczyciel

- nauczyciel zgłasza swoje zastrzeżenia w formie ustnej lub pisemnej do Dyrektora Szkoły, który w ciągu 14 dni rozstrzyga spór;
- w przypadku sytuacji szczególnie trudnej, Dyrektor może powołać komisję mediacyjną spośród członków Rady Pedagogicznej;
- skład komisji wskazuje proporcjonalnie każda ze stron

10. PRZYPADEK KRADZIEŻY, ZNISZCZENIA MIENIA, ZASTRASZANIA, WYMUSZANIA LUB WYŁUDZANIA

1.	Poinformować pedagoga	nauczyciel, wychowawca
2.	Powiadomić bezzwłocznie dyrektora szkoły	wychowawca i pedagog
3.	Ustalić okoliczności zdarzenia, świadków, sprawcę. <u>Dyrektor, po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.</u>	wychowawca i pedagog
4.	Zawiadomić rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego – o podjętych działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy.	wychowawca/ pedagog
5.	Zorganizować spotkanie rodziców sprawcy i poszkodowanego; ustalić konsekwencje wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia poszkodowanemu; sporządzić protokół ze spotkania.	wychowawca i pedagog
6.	W szczególnych wypadkach informuje się o zdarzeniu policję.	dyrektor

11. STWIERDZENIE PALENIA TYTONIU PRZEZ UCZNIĄ

1.	Zgłosić fakt wychowawcy	nauczyciel
2.	Powiadomić o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz dyrektora.	wychowawca i pedagog
3.	Przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną.	wychowawca i pedagog

Dalsze postępowanie zgodnie z Procedurami postępowania wobec ucznia palącego w szkole papierosy.

12. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE NARKOTYKI

Nauczycielowi nie wolno przeglądać rzeczy osobistych ucznia, dokonywać jego rewizji, przeszukiwać plecaka, nawet jeśli zachodzi uzasadnione prawdopodobieństwo, że dokonał kradzieży lub posiada niedozwolone środki odurzające. Tylko policja ma prawo przeszukać ucznia (art. 219 kodeksu postępowania karnego).

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

1.	W obecności innej osoby (nauczyciela, pedagoga) należy zażądać, aby uczeń przekazał substancję przypominającą narkotyki, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni	nauczyciel
2.	O swoich spostrzeżeniach powiadomić dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wezwać ich do natychmiastowego stawiennictwa	wychowawca
3.	Ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję	wychowawca, pedagog
4.	Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, zabezpieczyć i bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji	dyrektor
5.	Udokumentować całe zdarzenie -sporządzić możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami	dyrektor
6.	Wezwać policję, gdy uczeń mimo wezwania odmawia dobrowolnego przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka (kieszeni)-	dyrektor

Jeśli sprawcą (zarówno posiadania jak udzielania innej osobie środków odurzających) jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat mamy do czynienia z **czynami karalnymi. Z przestępstwem** mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego. Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, **należy wezwać policję.**

Dalsze postępowanie zgodnie z Procedurami Szkoły

Podstawa prawna:

Ustawa z 6 czerwca 1997 r. -Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 1997 r. Nr 89, poz. 555 ze zm.) -art. 219

13.ZNALEZIENIE PRZEDMIOTU MOGĄCEGO ZAGRAŻAĆ BEZPIECZEŃSTWU UCZNIÓW

1.	Zabezpieczyć znaną podejrzaną substancję lub przedmiot przed dostępem osób niepowołanych i zniszczeniem	nauczyciel
2.	Niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły	nauczyciel
3.	Wezwać Policję i przekazać zabezpieczony przedmiot (ewentualnie wskazać miejsce, w którym przedmiot został zabezpieczony). Udzielić Policji szczegółowych informacji dotyczących zdarzenia	dyrektor
4.	W porozumieniu z przybyłymi funkcjonariuszami Policji, podjąć dalsze działania, w tym zapewnić bezpieczeństwo uczniom i pracownikom.	dyrektor
5.	Podjąć czynności niezbędne do całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i	dyrektor/

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

	zakończenia sprawy (np. przeprowadzić anonimową ankietę, rozmowę z uczniami, nauczycielami itp.)	pedagog
6.	Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o podjętych działaniach. Niezwłocznie -telefonicznie i możliwie szybko pisemnie	dyrektor
7.	Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy	dyrektor

Podstawa prawna:

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) - art. 34a ust. 2 pkt 2

14. PODEJRZENIE OBECNOŚCI NA TERENIE SZKOŁY UCZNIA BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

1.	Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga	nauczyciel
2.	Odizolować ucznia od reszty klasy. Ze względów bezpieczeństwa nie wolno pozostawić go samego; należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie	wychowawca
3.	Wezwać rodziców/opiekunów oraz lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej	wychowawca
4.	Powiadomić policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu -odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. O fakcie umieszczenia przez policję w izbie wytrzeźwień zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat	dyrektor
5.	Spróbować nawiązać kontakt z uczniem i ustalić: <ul style="list-style-type: none"> • czy uczeń brał narkotyki, a jeśli tak to z kim; • jakie to były narkotyki / substancje odurzające; • w jaki sposób wszedł w ich posiadanie; • skąd miał pieniądze; • od jak dawna bierze narkotyki/inne substancje; • kto o tym wiedział 	pedagog dyrektor
6.	Po przybyciu rodziców przedstawić sytuację i dotychczasowe ustalenia. Uzupełnić wyjaśnienia ucznia z udziałem rodziców	dyrektor
7.	Pozwolić rodzicom podjąć decyzję co do dalszego postępowania/ Przekazać ucznia pod opiekę rodzicom –przejęcie opieki nad	dyrektor

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

---

	dzieckiem rodzice potwierdzają własnoręcznym podpisem. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji -decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.	
8.	Odnotować w sporządzonej notatce decyzję podjętą przez rodziców oraz fakt przejęcia przez nich opieki nad dzieckiem	dyrektor
9.	Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i zakończenia sprawy	dyrektor
10.	Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły	wychowawca
11.	Ustalić z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, wychowawcą klasy i pedagogiem szkolnym zasady dalszego postępowania. Sporządzić protokół z ustaleń/spisać kontrakt.	dyrektor

Dalsze postępowanie zgodnie z Procedurami Szkoły

Podstawa prawna:

Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109 ze zm.) - art. 4 § 1.

Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.) -art. 15 ust. 1 pkt 6. Zarządzenie Nr 590/03 Komendanta Głównego Policji z 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

**15. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU GDY NAUCZYCIEL
PODEJRZEWA, ŻE UCZNIA CHCE ODEBRAĆ ZE SZKOŁY/AUTOBUSU
SZKOLNEGO, OSOBA (RODZIC/PRAWNY OPIEKUN/INNA OSOBA
UPOWAŻNIONA) BĘDĄCA POD WPLYWEM ALKOHOLU LUB
ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH.**

1. Nauczyciel zatrzymuje ucznia pod opieką szkoły do momentu wyjaśnienia sprawy.
2. Nauczyciel zawiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły oraz drugiego rodzica/prawnego opiekuna lub inną osobę upoważnioną do odbioru dziecka.
3. W przypadku odmowy odebrania ucznia ze szkoły przez inne osoby do tego uprawnione, dyrektor powiadamia o zaistniałej sytuacji jednostkę policji.
4. W przypadku, gdy osoba nietrzeźwa lub odurzona stosuje agresję słowną lub fizyczną wobec nauczyciela, ten niezwłocznie wzywa dyrektora szkoły, który ma prawo wezwać policję.

5. Po zdarzeniu, dyrektor przeprowadza z rodzicami/prawnymi opiekunami rozmowę w celu wyjaśnienia zaistniałej sytuacji.
6. Jeśli w/w sytuacja powtarza się dyrektor zobowiązany jest powiadomić Sąd Rodzinny – Wydział Rodzinny i Nieletnich i o zgłoszeniu poinformować rodziców/prawnych opiekunów.

16. PROFILAKTYKA W PRZYPADKU ZAŻYWANIA PRZEZ UCZNIÓW NARKOTYKÓW

1.	Spisać z uczniem, który zażywał narkotyki i jego rodzicami kontrakt.	dyrektor
2.	Informować dyrektora, rodziców i pedagoga, za każdym razem gdy sytuacja się powtórzy; monitorować realizację zawartego z uczniem kontraktu	wychowawca
3.	Podjąć działania zapobiegające wystąpieniu na szerszą skalę problemu narkotyków w szkole, np. przeprowadzić zajęcia ukazujące szkodliwość używek dla młodego organizmu np. w formie prelekcji, filmu dydaktycznego, warsztatów, we współpracy z pedagogiem, radą pedagogiczną, radą rodziców, organem prowadzącym podjąć działania promujące zdrowy styl życia.	wychowawca
4.	Obserwować zachowania ucznia i objąć go indywidualną pomocą	pedagog

Dalsze postępowanie zgodnie z Procedurami Szkoły

17. UZYSKANIE INFORMACJI O PODŁOŻENIU BOMBY

1.	Po pozyskaniu informacji o podłożeniu w szkole bomby/ładunku wybuchowego niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.	
2.	Powiadomić Policję i zarządzić ewakuację szkoły. Przypomnieć nauczycielom i uczniom o konieczności zachowania spokoju i sprawnej organizacji. Osobiście nadzorować ewakuację.	dyrektor
3.	W porozumieniu z Policją podjąć dalsze działania zapewniające bezpieczeństwo uczniom i pracownikom.	dyrektor
4.	Odprawić uczniów w bezpieczne miejsce (np. poza teren szkoły) i pozostać z nimi do czasu sprawdzenia przez Policję, czy bomba została podłożona.	nauczyciele
5.	Po uzyskaniu zgody lub na polecenie Policji, zarządzić powrót nauczycieli i uczniów do szkoły lub zwolnić ich z pracy i zajęć.	dyrektor

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

6.	Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o zdarzeniu i podjętych działaniach. Niezwłocznie po zawiadomieniu policji -telefonicznie . Pisemnie w ciągu kilku dni od zdarzenia.	dyrektor
7.	Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i ujawnienia sprawcy, np. przeprowadzić anonimową ankietę, sprawdzić w której klasie były zapowiedziane prace klasowe itp	dyrektor
8.	Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy.	dyrektor

Załącznik nr 14 Statut Szkoły

18. PROCEDURA W PRZYPADKU TELEFONU Z POGRÓŻKAMI

Nauczyciel , który odebrał telefon z pogróżkami powinien:

1. Prowadzić rozmowę w sposób umożliwiający uzyskanie jak największej ilości informacji dotyczących zagrożenia oraz zapamiętać istotne dla zdarzenia informacje - czas trwania rozmowy, dokładna treść, spostrzeżenia , co do charakterystyki osoby dzwoniącej.
2. Natychmiast powiadomić dyrektora szkoły.
3. Dyrektor lub osoba upoważniona powiadamia Policję, straż pożarną i pogotowie ratunkowe.
4. Pozostać , jak i inni nauczyciele, z uczniami do czasu wyjaśnienia sprawy.
5. Dyrektor o zaistniałej sytuacji powiadamia organ prowadzący szkołę oraz nadzór pedagogiczny.
6. **W** uzasadnionych przypadkach wdrożyć procedurę ewakuacji.

19. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ JEST OFIARĄ PRZEMOCY RODZINNEJ, SEKSUALNEJ

1.	Przyjąć informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisać datę i godzinę zgłoszenia.	Nauczyciel
2.	Poinformować o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę	nauczyciel

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

	klasy.	
3.	Poinformować pedagoga i dyrektora szkoły-	wychowawca
4.	Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, wezwać lekarza	dyrektor
5.	Dbając o dyskrecję, przeprowadzić rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe	dyrektor i pedagog
6.	Wezwać do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, którego sprawa nie dotyczy.	Pedagog
7.	Podjąć decyzję o powiadomieniu policję i/lub opiekę społeczną	dyrektor
8.	W przypadku osoby nieletniej zawiadomić sąd rodzinny i nieletnich.	dyrektor

20. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAJŚCIA UCZENNICY W CIĄŻĘ

1.	W porozumieniu z rodzicami przygotować program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego.	dyrektor, wychowawca
2.	Przygotować plan wsparcia psychologicznego uczennicy do wspólnej realizacji z jej rodzicami i nauczycielami przedmiotowymi	pedagog
3.	W razie potrzeby podejmuje kroki w celu wsparcia materialnego uczennicy	szkoła

21. POSTĘPOWANIE NA WYPADEK POŻARU

1.	Poinformować dyrektora szkoły	osoba, która zauważyła pożar.
2.	Polecieć sekretarzowi ogłoszenie/uruchomienie sygnału ewakuacji Sygnał alarmowy, po którym należy natychmiast opuścić szkołę – <u>CIĄGŁY DZWONEK, trwający tak długo, aż wszyscy opuszczą budynek.</u> W razie braku prądu sygnałem alarmowym jest <u>ciągły dźwięk dzwonka ręcznego i powiadomienie ustne: „EWAKUACJA”.</u>	dyrektor
3.	<ul style="list-style-type: none"> • Wezwać pomoc zewnętrzną (Straż Pożarna, Pomoc medyczna, itp.) 	Sekretarz szkoły

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> • Opuścić budynek i skierować się na wyznaczone miejsce zbiórki (przed szkołą) • Przyjmować bieżące informacje o postępach w ewakuacji od pracowników <p>W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić strażakom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wydawać szczegółowe polecenia i wyznaczać dodatkowe zadania (np. wyłączenie energii elektrycznej, przystąpienie do gaszenia z użyciem hydrantów, zabezpieczenie butli z gazem) • po przybyciu służb ratowniczych przekazać niezbędne informacje • podjąć decyzję o dalszym postępowaniu z ewakuowanymi dziećmi <p>Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców.</p>	Dyrektor
	<ul style="list-style-type: none"> • upewnić się, że jest możliwość wyjścia z klasy • poinformować dzieci o konieczności szybkiego opuszczenia budynku (wskazać drogę wyjścia i podać miejsce zbiórki) • zakazać zabierania rzeczy osobistych • wyznaczyć osobę, która wyjdzie i poprowadzi uczniów do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego • przeliczyć wychodzących uczniów <p>Dzieci opuszczają pomieszczenia w szyku uporządkowanym - gęsiego. Na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy klasowej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • opuścić klasę jako ostatni, <p>Przeciwdziałać każdemu odruchowi paniki wśród dzieci.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ustawić grupę w miejscu zbiórki, sprawdzić stan osobowy • przekazać informację dyrektorowi • sprawować bezustanną opiekę <p>Sprawdzić stan zdrowia uczniów, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp.; udzielić im pomocy.</p>	nauczyciele
	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzić czy wszyscy usłyszeli i zrozumieli sygnał alarmowy • pomagać w ewakuacji, współpracować z dyrektorem 	nauczyciele nie prowadzący lekcji
	<ul style="list-style-type: none"> • zapewnić drożność wyjść ewakuacyjnych • zabezpieczyć materiały niebezpieczne na terenie szkoły; a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp., 	pracownicy obsługi

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzić pomieszczenia sanitarne, szatnie • kierować strumieniami osób ewakuowanych • wyznaczać alternatywne drogi ewakuacji (w razie potrzeby) • przystąpić do działań zleconych przez kierującego ewakuacją (wyłączyć zasilanie, użyć gaśnic, hydrantów...)	
--	--	--

W przypadku zadymienia drogi ewakuacyjnej - otworzyć lub wybić okna znajdujące się w pobliżu. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Jeżeli wewnętrzne schody są objęte ogniem lub bardzo zadymione, ewakuację dzieci z pięter przez okna prowadzić za pomocą drabin i innego sprzętu Straży Pożarnej. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej.

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

- Dyrektor szkoły ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły.
- Zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły na podstawie procedury postępowania na wypadek pożaru.
- Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z procedurą i planem działań na wypadek pożaru.

Instrukcja postępowania zgodna z Procedurami ewakuacji uczniów, nauczycieli, pracowników z budynku szkoły przyjęta w dniu 11.10.2021r.

**CZYNY KARALNE, BĘDĄCE PRZESTĘPSTWAMI I WYKROCZENIAMI,
POPEŁNIANE PRZEZ NIELETNICH UCZNIÓW NA TERENIE SZKOŁY**

- zabójstwo /art. 148 kk,
- nieumyślne spowodowanie śmierci /art. 155 kk,
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub ciężkiego kalectwa /art. 156 § 1 kk,
- nieumyślne spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu lub ciężkiego kalectwa /art. 156 § 2 kk,
- spowodowanie innego naruszenia czynności organizmu /art. 157 § 1 kk,
- naruszenie czynności organizmu do 7 dni (czyn ścigany z oskarżenia prywatnego) /art. 157 § 2 kk,
- nieumyślne spowodowanie naruszenia czynności organizmu /art. 157 § 3 kk,
- udział w bójce lub pobiciu z narażeniem na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszczerbku na zdrowiu /art. 158 § 1 kk,
- udział w bójce lub pobiciu ze skutkiem śmiertelnym /art. 158 § 3 kk,
- udział w bójce lub pobiciu przy użyciu broni lub innego niebezpiecznego narzędzia /art. 159 kk,
- sprowadzenie powszechnego niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia lub mienia w postaci pożaru, rozprzestrzenienia się substancji trujących, duszących lub parzących /art. 163 § 1 kk,
- nieumyślne sprowadzenie powszechnego niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia lub mienia w postaci pożaru, rozprzestrzenienia się substancji trujących, duszących lub parzących /art. 163 § 2 kk,
- spowodowanie śmierci poprzez sprowadzenie niebezpieczeństwa dla życia, zdrowia lub mienia w postaci pożaru, rozprzestrzenienia się substancji trujących, duszących lub parzących /art. 163 § 3 kk.
- zgwałcenie (czyn ścigany na wniosek pokrzywdzonego) /art. 197 § 1,2 kk,
- zgwałcenie ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z innymi osobami /art. 197 § 3 kk,
- obcowanie płciowe z osobą poniżej 15 lat /art. 200 § 1 kk,
- prezentowanie lub udostępnianie treści pornograficznych osobom do 15 lat /art. 200 § 2,3 kk,
- rozpijanie małoletniego /art. 208 kk,
- znieważenie (czyn ścigany z oskarżenia prywatnego) /art. 216 § 1 kk,
- naruszenie nietykalności cielesnej (czyn ścigany z oskarżenia prywatnego) /art. 217 § 1 kk,
- publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa i jego pochwała /art. 255 § 1,3 kk,

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE PODSTAWOWEJ
NR 1 IM. JANA BRZECHWY W SULISZEWIE

- propagowanie faszyzmu i totalitaryzmu, rasizmu, nietolerancji /art. 256 kk,
- publ. znieważanie grup ludności o różnych światopog. i przynależności narodowej, rasowej /art. 257 kk,
- nielegalne posiadanie broni palnej (w tym gazowej) i amunicji /art. 263 § 1,2 kk,
- podrabianie lub przerabianie dokumentu /art. 270 § 1,3 kk,
- używanie podrobionego dokumentu /art. 270 § 1,2 kk,
- kradzież lub przywłaszczenie dokumentu stwierdzającego tożsamość /art. 275 § 1 kk,
- kradzież cudzej rzeczy o wartości powyżej 250 PLN /art. 278 § 1,3 kk,
- kradzież rzeczy o wartości do 250 PLN (wykroczenie) /art. 119 § 1 kw,
- kradzież z włamaniem /art. 279 § 1 kk,
- rozbój, (inaczej rabunek) /art. 280 § 1 kk,
- rozbój przy użyciu broni palnej, innego niebezpiecznego przedmiotu lub środka obezwładniającego /art. 280 § 2 kk,
- kradzież rozbójnicza /art. 281 kk,
- wymuszenie rozbójnicze (inaczej tzw. "haracz") /art. 282 kk,
- przywłaszczenie mienia o wartości powyżej 250 PLN art. 284 § 1 kk,
- przywłaszczenie mienia o wartości do 250 PLN (wykroczenie) /art. 119 § 1 kw,
- uszkodzenie rzeczy (czyn ścigany na wniosek pokrzywdzonego) /art. 288 § 1,2 kk,
- uszkodz. rzeczy o wart. poniżej 250 PLN (czyn ścig. na wniosek pokrzyw. – wykroczenie) /art. 124 § 1 kw,
- zakłócenie porządku publicznego (wykroczenie) /art. 51 § 1 kw,
- zakłócenie porządku publicznego w sposób chuligański (wykroczenie) /art. 51 § 2 kw,
- paserstwo umyślne /art. 291 § 1,2 kk,
- paserstwo nieumyślne /art. 292 § 1,2 kk,
- paserstwo przedmiotu o wartości do 250 PLN (wykroczenie) art. 122 kw,
- nielegalne udzielanie lub nakłanianie do używania środków odurzających /art. 45, ustawy,
- nielegalne udzielanie lub nakłanianie do używania środków odurzających w celu osiągnięcia korzyści majątkowej (sprzedaż narkotyku) /art. 46, ustawy
- nielegalne posiadanie środków odurzających /art. 48 ust.1,2, ustawy
- nielegalne posiadanie środków odurzających w znacznej ilości /art. 48 ust. 3, ustawy

KĄCIK PRAWNY

I. Nieletni w świetle obowiązującego prawa.

1. Obowiązek reagowania na demoralizację i przestępczość nieletnich.

[Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich \(Dz. U. z 2014 r., poz. 382\)](#) reguluje odpowiedzialność nieletnich, którzy popadli w konflikt z prawem bądź wykazują przejawy demoralizacji. Określenie „nieletni” nie oznacza osoby niepełnoletniej, jak potocznie rozumiany jest ten zwrot.

Zgodnie z art. 1 § 1 przepisy ustawy stosuje się do różnych grup wiekowych:

- w zakresie zwalczania i zapobiegania demoralizacji – w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
- w postępowaniu o czyny karalne – w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale nie ukończyły lat 17,
- w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych – do ukończenia przez sprawcę 21 lat.

W myśl art. 2 przewidziane w ustawie działania podejmuje się, gdy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub dopuści się czynu karnego. Przez czyn karalny rozumie się czyn zabroniony: przestępstwo (kodeks karny) albo wykroczenie określone m.in. w następujących przepisach kodeksu wykroczeń:

- art. 51 – zakłócanie porządku i spokoju publicznego,
- art. 69 – przeciwko instytucjom państwowym (niszczenie znaków umieszczonych przez organ państwowy),
- art. 74 i 76 – przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji (np.: uszkodzenie znaku drogowego, rzucanie kamieniami w pojazd mechaniczny będący w ruchu),
- art. 119, 122, 124 – przeciwko mieniu (np.: kradzież, paserstwo, niszczenie cudzej rzeczy, gdy jej wartość nie przekracza 250 zł),
- art. 143 - przeciwko urządzeniom użytku publicznego (np.: zniszczenie oznaczenia nazwy ulicy).

W praktyce oznacza to, że wobec ucznia, który skończył 13 lat, sąd rodzinny może zastosować przewidziane w ustawie środki (łącznie z umieszczeniem w zakładzie

poprawczym), jeżeli dopuści się czynu karalnego, czyli np. będzie posiadał dilerkę marihuany, pobije kolegę, umyślnie wybije szybę sąsiadowi, czy kupi kradziony telefon komórkowy.

Pojęcie demoralizacji stosuje się zamiennie z niedostosowaniem społecznym. Charakterystyczne cechy to: podziw dla tzw. złych czynów, cynizm, brawura, nieżyczliwy stosunek do człowieka, picie alkoholu, używanie narkotyków, przerwanie nauki, ucieczki z domu, popełnienie czynu karalnego.

Ustawa przewiduje, że zwalczanie demoralizacji nieletnich powinno być realizowane przy pomocy środków wychowawczych i poprawczych. Środki wychowawcze mogą być stosowane wobec nieletnich, którzy wykazują objawy demoralizacji, jak również wobec tych, którzy popełnili czyn karalny.

Środki wychowawcze to:

- upomnienie
- zobowiązanie do określonego postępowania, a zwłaszcza do naprawienia szkody, przeproszenia pokrzywdzonego, podjęcia nauki lub pracy, zaniechania używania alkoholu lub środków odurzających
- nadzór rodziców
- nadzór kuratora
- skierowanie do ośrodka terapeutycznego
- zakaz prowadzenia pojazdów
- przepadek rzeczy uzyskanych w popełnieniu czynu karalnego
- umieszczenie w rodzinie zastępczej, w młodzieżowym ośrodku wychowawczym albo młodzieżowym ośrodku socjoterapii.

Środek poprawczy, w postaci umieszczenia w zakładzie poprawczym, stosowany jest wobec nieletniego, który popełnił czyn karalny oraz jeżeli przemawia za tym wysoki stopień demoralizacji, charakter czynu, a także wówczas, gdy inne środki okazały się nieskuteczne.

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r., poz. 382) w art. 4 przewiduje:

§ 1 Każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna prawnego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu.

§ 2 Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

§ 3 Instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego, ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.

2. Przepęstwa przeciwko wolności.

Zdarzyło Ci się powiedzieć do innej osoby np.: oberwiesz po lekcjach, lepiej nie wychodź z domu, bo dostaniesz, dorwń Cię moi koledzy/ koleżanki... itp.???

Art. 190. Groźba karalna

§ 1. Kto grozi innej osobie popełnieniem przęstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Nękaś kogoś np.: pisząc do niego sms-y, na facebook'u, mailowo?...

Art. 190a. Uporczywe nękanie – stalking

§ 1. Kto przez uporczywe nękanie innej osoby lub osoby jej najbliższej wzbudza u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotnie narusza jej prywatność, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto, podszywając się pod inną osobę, wykorzystuje jej wizerunek lub inne jej dane osobowe w celu wyrządzenia jej szkody majątkowej lub osobistej.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Ściganie przęstwa określonego w § 1 lub 2 następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Pomyśl, czy nie zdarzały Ci się przypadki zmuszania kogoś do czegoś, czego nie chciał zrobić?

Art. 191. Zmuszanie do określonego zachowania

§ 1. Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca działa w sposób określony w § 1 w celu wymuszenia zwrotu wiarytelności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Jak łatwo to zrobić smartfonem i umieścić w sieci, "niezły ubaw", ale czy... warto?

Art. 191a. Utrwalanie wizerunku nagiej osoby

§ 1. Kto utrwała wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, używając w tym celu wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny, albo wizerunek nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody rozpowszechnia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

3. Przepęstwa przeciwko czci i nietykalności cielesnej

Bójki, pobicia, "ustawki"

Art. 158 Bójka, pobicie

§ 1. Kto bierze udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo następienie skutku określonego w art. 156 § 1 lub w art. 157§1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli następstwem bójki lub pobicia jest ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Jeżeli następstwem bójki lub pobicia jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 159

Kto, biorąc udział w bójce lub pobiciu człowieka, używa broni palnej, noża lub innego podobnie niebezpiecznego przedmiotu, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Oplucie, uderzenie, popchnięcie, kopnięcie... to naruszenie nietykalności.

Art. 217. Nietykalność cielesna

§ 1. Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Przezywasz, rzucasz wyzwiska, mówisz nieprawdziwe rzeczy o innej osobie, również w internecie... znieważasz ją lub pomawiasz

Art. 216. Znieważanie osoby

§ 1. Kto znieważa inną osobę w jej obecności albo choćby pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Kto znieważa inną osobę za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. Jeżeli zniewagę wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności cielesnej lub zniewagą wzajemną, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 4. W razie skazania za przestępstwo określone w § 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 5. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art. 212. Pomówienie

§ 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 3. W razie skazania za przestępstwo określone w § 1 lub 2 sąd może orzec nawiązkę na rzecz pokrzywdzonego, Polskiego Czerwonego Krzyża albo na inny cel społeczny wskazany przez pokrzywdzonego.

§ 4. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 2 odbywa się z oskarżenia prywatnego.

4. Przestępstwa przeciwko mieniu

Pamiętaj, że cudza własność nie jest Twoją, nawet jeśli jest to drobna suma pieniędzy lub jakakolwiek rzecz należąca do innej osoby, instytucji.

Art. 278. Kradzież

§ 1. Kto zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bez zgody osoby uprawnionej uzyskuje cudzy program komputerowy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

§ 3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 4. Jeżeli kradzież popełniono na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

§ 5. Przepisy § 1, 3 i 4 stosuje się odpowiednio do kradzieży energii lub karty uprawniającej do podjęcia pieniędzy z automatu bankowego

Art. 280. Rozbój

§ 1. Kto kradnie, używając przemocy wobec osoby lub grożąc natychmiastowym jej użyciem albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 2. Jeżeli sprawca rozboju posługuje się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo działa w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub wspólnie z inną osobą, która posługuje się taką bronią, przedmiotem, środkiem lub sposobem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3

Art. 284. Przywłaszczenie

§ 1. Kto przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą lub prawo majątkowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto przywłaszcza sobie powierzoną mu rzecz ruchomą, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 3. W wypadku mniejszej wagi lub przywłaszczenia rzeczy znalezionej, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 4. Jeżeli przywłaszczenie nastąpiło na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na wniosek pokrzywdzonego.

Art. 292. Paserstwo nieumyślne

§ 1. Kto rzecz, o której na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że została uzyskana za pomocą czynu zabronionego, nabywa lub pomaga do jej zbycia albo tę rzecz przyjmuje lub pomaga do jej ukrycia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. W wypadku znacznej wartości rzeczy, o której mowa w § 1, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

5. Przepisy przeciwko wolności sumienia i wyznania.

Kodeks wykroczeń

Każdy ma prawo do wyznawania określonej religii lub bezwyznaniowości.

Art. 194. Dyskryminacja wyznaniowa

Kto ogranicza człowieka w przysługujących mu prawach ze względu na jego przynależność wyznaniową albo bezwyznaniowość, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 195. Złośliwe przeszkadzanie aktom religijnym

§ 1. Kto złośliwie przeszkadza publicznemu wykonywaniu aktu religijnego kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto złośliwie przeszkadza pogrzebowi, uroczystościom lub obrzędom żałobnym.

Art. 196. Obraza uczuć religijnych

Kto obraża uczucia religijne innych osób, znieważając publicznie przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

6. Rozpowszechnianie treści niedozwolonych /z dnia 6 czerwca 1997 r. /

Kodeks karny

§ 1.

Kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3.

Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub postępowaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4.

Kto utrwala treści pornograficzne z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a.

Kto przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 4b.

Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w

czynności seksualnej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4c.

Karze określonej w § 4b podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego uczestniczy w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego.

§ 5.

Sąd może orzec przepadek narzędzi lub innych przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstw określonych w § 1-4b, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

źródło: <https://www.arslege.pl/>

7. Kodeks wykroczeń

Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu

Art. 51. § 1.

Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 ma charakter chuligański lub sprawca dopuszcza się go, będąc pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub innej podobnie działającej substancji lub środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 3. Podżeganie i pomocnictwo są karalne.

Wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym

Art. 69.

Kto umyślnie niszczy, uszkadza, usuwa lub w inny sposób czyni bezskutecznymi znaki umieszczone przez organ państwowy w celu stwierdzenia tożsamości przedmiotu, zamknięcia go lub poddania rozporządzeniu władzy, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia

Art. 74.

§ 1. Kto niszczy, uszkadza, usuwa lub czyni nieczytelnymi znaki lub napisy ostrzegające o grożącym niebezpieczeństwie dla życia lub zdrowia człowieka albo ogrodzenie lub inne

urządzenie zapobiegające takiemu niebezpieczeństwu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu albo obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego, a także orzec podanie orzeczenia o ukaraniu do publicznej wiadomości w szczególny sposób.

Art. 75.

§ 1. Kto bez zachowania należytej ostrożności wystawia lub wywiesza ciężkie przedmioty albo nimi rzuca, wylewa płyny, wyrzuca nieczystości albo doprowadza do wypadania takich przedmiotów lub wylewania się płynów, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 ze złościwości lub swawoli, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 76.

Kto rzuca kamieniami lub innymi przedmiotami w pojazd mechaniczny będący w ruchu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Wykroczenia przeciwko mieniu

Art. 119.

§ 1. Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 dopuścił się go na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1, można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzonego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona.

Art. 122.

§ 1. Kto nabywa mienie, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub z przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Kto nabywa mienie, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że zostało uzyskane za pomocą kradzieży lub przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze grzywny albo karze nagany.

§ 3. Usiłowanie wykroczenia określonego w § 1 oraz podżeganie do niego i pomocnictwo są karalne.

Art. 124.

§ 1. Kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości wyrządzonej szkody lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.

Art. 133.

§ 1. Kto nabywa w celu odprzedaży z zyskiem bilety wstępu na imprezy artystyczne, rozrywkowe lub sportowe albo kto bilety takie sprzedaje z zyskiem, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Usiłowanie oraz podżeganie i pomocnictwo są karalne.

Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego

Art. 143.

§ 1. Kto ze złośliwości lub swawoli utrudnia lub uniemożliwia korzystanie z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego, a w szczególności uszkadza lub usuwa przyrząd alarmowy, instalację oświetleniową, zegar, automat, telefon, oznaczenie nazwy miejscowości, ulicy, placu lub nieruchomości, urządzenie służące do utrzymania czystości lub ławkę, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Zanim to zrobisz, przeczytaj jeszcze raz i pomyśl.